

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Μάθημα 5ον

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- I. Εισαγωγή.** Ποιος είναι ο μέγιστος Διδάσκαλος της ανθρωπότητας;
- II. Διήγησις.** 1. Στόν περίβολο του ναού, τῶν Ἱεροσολύμων. 2. Τά πλήθη ἀκολουθοῦν τὸν Χριστὸν στὴν ἔρημο.
- III. Ἀνάπτυξις.** 1. Μεγάλες ἀλήθειες ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψεν ὁ Κύριος. 2. Ἀπλότης καὶ θαύτης τῆς διδασκαλίας του. 3. Ἀναπλαστικὴ δύναμις. (Ἀνέκδοτο:) Ἐπίδρασις τοῦ Εὐαγγελίου στὰ μέρη τῆς Παταγονίας.
- IV. Ἐφαρμογή.** 1. Μεγίστη τιμὴ νὰ εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ. 2. Μόνον, ὅταν ἐφαρμόζωμε τὸν λόγον Του θὰ εἴμεθα ἀληθινοὶ μαθηταὶ Του.
- V. Ἐπίλογος.** Ἡ εἰκὼν τῆς οἰκίας, ποὺ θεμελιώνεται στὴν πέτρα.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Σήμερα θὰ ἀρχίσωμε μὲ ἓνα μικρὸ διαγωνισμό. Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, ποὶος θὰ δώσῃ πρῶτος τὴν σωστότερη ἀπάντησι: Ποιὸς εἶναι, παιδιά, ὁ μεγαλύτερος διδάσκαλος, ὁ μεγαλύτερος σοφὸς ὄλων τῶν αἰώνων καὶ ὄλων τῶν λαῶν; (...) (Ἐὰν

χρειασθῇ μὲ βοηθητικὰς ἐρωτήσεις ὡς ὁδηγήσωμε τὰ παιδιὰ νὰ ἀπαντήσουν: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός).

Μάλιστα. Ὁ Κύριός μας εἶναι κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ὁ ἀπαράμιλλος, ὁ μέγιστος Διδάσκαλος τῶν αἰώνων. Μὲ τὴν διδασκαλίαν Του ἔφερε ἐπανάστασι στὴν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, στὶς ἰδέες, στὴ νοοτροπία τους. Τὴν ἀνεμόρφωσε καὶ τὴν ἀναμορφώνει. Διότι ὄχι μόνον ἀπεκάλυψε τὴν πλήρη ἀλήθειαν, ἀλλ' ἦτο ὁ ἴδιος ἐπὶ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή. Ἦτο ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

II. ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Γιὰ νὰ νοιώσωμε τί καταπληκτικὴ ἐντύπωσι ἔκανε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, στοὺς συγχρόνους του, ὡς ἰδοῦμε μιά δυὸ σκηνές, ποὺ διηγεῖται ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος.

1. Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ εἰς τὸν περίβολο τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων. Εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα μιᾶς μεγάλης ἑορτῆς. Γύρω του κόσμος πολὺς τὸν παρακολουθεῖ μὲ μοναδική, ὅπως πάντα, προσοχή: Τὰ λόγια του μαγνητίζουν τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς συγκλονίζουν, τοὺς ἀναταράσσουν. Διότι ὁμιλεῖ «ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς» (Ματθ. ζ', 28). Μέσα ἀπὸ τὴν καρδιὰ τῶν ἀδόλων ἀνθρώπων αὐθόρμητη ἀναθλύζει ἡ πίστις. «Οὗτος ἐστὶν ἀληθῶς ὁ προφήτης», λέγουν πολλοί, «Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός», συμπληρώνουν ἄλλοι. Μερικοὶ ἐχθροὶ του μурμουρίζουν δυσαρεστημένα καὶ πικρόχολα. Τοὺς κτυπᾷ στὰ νεῦρα ἡ πίστις αὐτῇ, ποὺ ἀπλώνεται ὅλο καὶ περισσότερο στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ.

Σὲ μιά στιγμὴ κάποια περίεργη κίνησις παρατηρεῖται. Μερικοὶ γεροδεμένοι ἄνδρες εἰσδύουν μὲ βήματα σταθερά στὶς μάξες, ποὺ κυκλῶνουν τὸν Ἰησοῦ. Προσπαθοῦν ν' ἀνοίξουν δρόμο, γιὰ νὰ τὸν πλησιάσουν. Τὰ πρόσωπά τους σκιάζονται ἀπὸ ἓνα ὕψος σκοτεινόν. Τὸ μάτι παίζει ἀγριωπὸ, καχύποπτο, καθὼς ὀρμᾷ, πότε στὸν Ἰησοῦ, πότε στὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὸν ἀκούνε, καὶ ἐξετάζει τὰ πάντα. Οἱ ἄνθρωποι

αὐτοὶ ἔρχονται μὲ σαφῇ ἐντολῇ νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν. Εἶναι σταλμένοι ἀπὸ πρόσωπα ἐπίσημα, τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους. Ὅμως, γιὰ λίγο κοντοστεύονται. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ ὁ ὑποψήφιος αἰχμάλωτός τους, τοὺς καθηλώνει.

Δὲν περνᾷ ὥρα πολλή καὶ στὰ θολὰ τους πρόσωπα ἀρχίζουν νὰ γλυστροῦν κάποιες ἀνταύγειες γαλήνης. Τὸ σκληρὸ τους βλέμμα μαλακώνει. Ὁ ὁμιλητὴς τοὺς μαγνητίζει. Γίνονται κι' αὐτοὶ ἓνα μὲ τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων. πού τὰ συν-επαίρνει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου. Ἦλθαν γιὰ νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦ καὶ τελικὰ ἡ καρδιά τους αἰχμαλωτίζεται ἀπὸ τὴν διδασκαλία του. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Κύριος ἐπιστρέφουν σ' αὐτούς, πού τοὺς εἶχαν στείλει μὲ χέρια ἀδεινά.

—Γιατί ἔδεν τὸν συλλάβατε; τοὺς ἐρωτοῦν οἱ ἄρχοντες ἐξωργισμένοι.

«Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν»; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· «οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος» (Ἰωάν. ζ' 45 - 46). Ποτὲ δὲν ὠμίλησε, ποτὲ δὲν ἐδίδαξε ἄνθρωπος μὲ τέτοια σοφία καὶ δύναμι καὶ χάρι καὶ πειθῶ, ὥπως ὁ Ἰησοῦς.

2. Αὕτῃ ἡ καταπληκτικὴ δύναμις τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἔκανε τὰ πλήθη νὰ συρρέουν γύρω του, νὰ τρέχουν νὰ τὸν συναντήσουν, ἀκόμη καὶ ὅταν εὐρίσκετο ἔξω ἀπὸ τίς πόλεις, σὲ ἔρημους τόπους, καὶ νὰ μένουν κοντά Του ἕως ἀργὰ τὸ θράδου, χωρὶς νὰ σκέπτονται οὔτε τὴν κούρασι οὔτε τὴν πείνα. «Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὅχι οἱ πολλοὶ ἀπὸ Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου» σημειώνει ὁ Εὐαγγ. Ματθαῖος (Ματθ. δ' 25) δηλ. ἀπὸ μιὰ ἔκτασι τεραστίᾳ, πολλῶν τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Καὶ ἀλλοῦ προσθεῖται· «καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων». Ἡ κοσμοσυρροή πού ἔγινε στὴν ἔρημο, καὶ μάλιστα, γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦτο ἐκπληκτικὴ. Ἄνω τῶν 5000 ἀνδρῶν, συνεκεντρώθησαν — ὑπολογί-

στε τώρα πόσες γυναῖκες καὶ παιδιὰ ἦσαν μαζί, — καὶ ἔμειναν κοντά Του στὴ ἔρημιὰ σαγηνευμένοι ἀπὸ τὸ λόγο του ἕως ἀργὰ πού ἔπεφτε ἡ νύκτα (Ματθ. ιδ' 13 - 21). Κι' αὐτὸ δὲν ἔγινε μόνον μιὰ φορὰ.

III. ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ.

Τί ἦτο ἐκεῖνο, παιδιὰ, πού ἐπέβαλε τὸν Κύριό μας ὡς μοναδικὸν Διδάσκαλον, ὄχι μόνον τῆς ἐποχῆς Του, ἀλλὰ ὅλων τῶν αἰώνων; (...) Σωστά. Τὸ περιεχόμενο, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπερ-ροχος τρόπος τῆς διδασκαλίας του.

1. Ἄς δοῦμε γιὰ λίγο, ἐν συντομίᾳ, μερικὲς μεγάλες ἀλήθειες πού ἀπεκάλυψε μὲ τὴν διδασκαλίαν του ὁ Κύριος, οἱ ὁποῖες ἔβαλαν σὲ νέους ὑπερόχους θρόμους τὴν πορεία τῶν ἀνθρώπων (...) (Ἄς ἀφήσωμε τὰ παιδιὰ νὰ ὁμιλήσουν ἐλεύθερα καὶ ἂς προσανατολισώμε ἑμεῖς τίς σκέψεις τους μὲ κατάλληλεις ἐρωτήσεις πρὸς τίς ἐξῆς κατευθύνσεις:)

α) Μᾶς ἀπεκάλυψε τί εἶναι ὁ Θεὸς καὶ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο μποροῦμε νὰ ἐπικοινωνοῦμε μαζί του. Πῶς μᾶς εἶπε νὰ τὸν ἀποκαλοῦμε; (...) Σωστά. «Πάτερ ἡμῶν». Εἶναι ὁ Πατέρας μας, ὁ στοργικὸς πατέρας, πού γεμᾶτος ἀγάπῃ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ κάθε παιδί του. (Πρβλ. Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου).

Καὶ τί πρακτικὴ σημασία ἔχει αὕτῃ ἡ διδασκαλία γιὰ μᾶς; (...) Αὐτὸ σημαίνει ὅτι μποροῦμε καὶ πρέπει μὲ πολλὴν ἐμπιστοσύνη νὰ καταφεύγωμε κοντά του· μὲ πολλὴν ἀπλότητα, ἀλλὰ καὶ ταπεινῶσι καρδιάς, ὅπως τὰ μικρὰ παιδιὰ, πού καταφεύγουν στὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα τους, γιὰτὶ ξεύρουν ὅτι τὰ ἀγαπᾷ.

β) Μᾶς ἀπεκάλυψε τὴ μεγάλη ἀξία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν καταπληκτικὸ προορισμὸ του, πού εἶναι νὰ γίνῃ παιδί τοῦ Θεοῦ, κληρονόμος τῆς οὐρανίου θσαιλείας του, καὶ νὰ ἐνωθῇ τελικῶς μὲ τὸν Χριστόν.

γ) Μᾶς ἔδειξε πῶς θὰ κατορθώσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ ζήσουν ἄρμονικά μεταξύ τους, ἀποκαλύπτοντάς μας, μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὸν λόγο του, τὸν μεγάλο νόμο τῆς ἀγάπης. «Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. ιγ', 34). "Οἱ ἀπλῶς νὰ ἀγαπᾶμε, ἀλλὰ νὰ ἀγαπᾶμε, ὅπως ἔκειναι μᾶς ἠγάπησε.

Μᾶς ἐδίδαξε στὸ πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου νὰ βλέπουμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. «Ἄμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κε' 40). (Ἰβρλ. Παραβολὴν Καλοῦ Σαμαρείτου, ὅπου φαίνεται τί διαστάσεις δίδει ὁ Κύριος εἰς τὴν ἀγάπην. Μία ἀγάπη πλατεῖα, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος. Ἀγάπη ἐμπρακτος καὶ πλήρης. Ἀγάπη ποὺ στοιχίζει. Ἀγάπη σεμνή, ποὺ γίνεται στὸν ἔρημο τόπο, ὅπου δὲν ὑπάρχει κανεὶς γιὰ νὰ χειροκροτήσῃ).

2. Ἡ διδασκαλία τοῦ δὲ ἦτο συναρπαστικὴ, διότι τὴν ἐχαρκτηρίζε μεγάλη ἀπλότης, ἀλλὰ καὶ θαυύτης. Δηλαδή πῶς τὸ καταλαβαίνετε αὐτό; (...) Μάλιστα. Συνήθως σ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα λέγουν οἱ φιλόσοφοι, εὐρίσκει κανεὶς ἕνα σωρὸ πολυλογίας καὶ δοριστολογίας: Ἀποθήκες ἀχύρου, μ' ἐλάχιστους, πολλές φορές σπόρους σίτου. Καὶ αὐτοὶ εἶναι συχνὰ μουχλιασμένοι. Πόσο διαφορετικὰ ὅμως εἶναι τὰ πράγματα στὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου; Κάθε λέξις εἶναι κι' ἕνας σπόρος ζωῆς, ὑπερόχου καὶ θείας. Γιὰ κάθε λέξι ἔχουν γραφῇ βιβλιοθήκες ὁλόκληρες.

Ἀπὸ τὸ 1945 μέχρι τοῦ 1954 στὸν Ο.Η.Ε. ἐλέχθησαν 3.360.000.000 λέξεις γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς εἰρήνης. Ὁ Κύριος μὲ δέκα πέντε λέξεις εἶχε δώσει ἤδη τὴν λύσιν στὸ μεγάλο πρόβλημα: «Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς» (Ματθ. ζ' 12).

Μιλοῦσε μὲ παραδείγματα μέσα ἀπὸ τὴν ζωὴ γιὰ θέμα

τα, ποὺ ἐνδιέφεραν ἅμεσα τὴν ζωὴ. Μὲ παραβολές, μὲ ιστορίες, μὲ εἰκόνες. Ἐνθυμεῖσθε μερικές; (...) (*).

3. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ σπουδαιότερον καὶ μοναδικότερον χαρακτηριστικὸν τοῦ Κυρίου ὡς διδασκάλου, εἶναι ἡ ἀνὰ πλᾶστικὴ δύναμις τῆς διδασκαλίας τοῦ. Τὰ λόγια του ἔφθαναν στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀνεμόχλευαν, τὴν ἀναγενοῦσαν. Ἔχομε παραδείγματα μέσα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, ποὺ ν' ἀποδεικνύουν αὐτὴν τὴν πραγματικότητά; (...) (Σαμαρείτης, Ζαχαρίας κλπ.). Καὶ αὐτὸ δὲν συνέβη μόνον σ' ἐκεῖνα τὰ χρόνια. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου εἰσδύει στὰ θάθη τῆς καρδιᾶς τῶν ἀνθρώπων κάθε ἐποχῆς. Τὴν γαληνεύει, ὅταν εἶναι ἀναστατωμένη, τὴν ὑπνῶ ἀπὸ τὸν λήθαργο τοῦ κακοῦ, τῆς χαρίζει νέα ζωὴ. Ἡ διδασκαλία του, ὅπως ἀναγκάζονται νὰ ὁμολογήσουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι καθόλου φιλικὰ διατεθειμένοι ἀπέναντί του, εἶναι «ἀνεξάντλητος πηγὴ ἡθικῶν ἀναγεννήσεων διὰ τὴν ἀνθρωπότητα» (Ρενάν).

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἀπειράριθμα γεγονότα, ποὺ δεικνύουν τὴν ἐπίδρασιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου σ' ὅλες τὶς ἐποχές καὶ σ' ὅλες τὶς χώρες, εἶναι τὸ ἔξης: Συνέβη στὰ μέρη τῆς Παταγωνίας, (Ν. Ἀμερικῆς). Ὅταν γιὰ πρώτη φορά ἐπισκέφθη αὐτὴ τὴν περιοχὴ ὁ Δαρβῖνος, γιὰ νὰ κἀν ἐπιστημονικὲς παρατηρήσεις, διεπίστωσεν ὅτι οἱ ἄγριοι, ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ, δὲν διέφεραν σχεδὸν καθόλου ἀπὸ τὰ ζῶα. Γι' αὐτὸ μάλιστα ἐπέστρεψε στὴν Εὐρώπην, ἔγραψε ὅτι οἱ χάτοικοι τῆς περιοχῆς ἐκείνης τῆς Παταγωνίας εἶχαν ἀποκτηνωθῇ ἀνεπανορθώτως. Ὑστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ἡ φλόγα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ὠδήγησε μερικοὺς ἱεραποστόλους στὰ ἄγρια καὶ ἀπολίτιστα αὐτὰ μέρη. Ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐδίδαν, καθωδήγησαν τοὺς ἐγκαταλελειμμένους ἀγριανθρώ-

(*) Ἄν ὁ Κατηχητὴς ἔχῃ χρόνον, μπορεῖ νὰ διαβάσῃ μιὰ διὸ περικοπὲς ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ ὅρους ὁμιλίαν καὶ νὰ συστήσῃ ἐν συνεχείᾳ στὰ παιδιὰ νὰ τὴν μελετήσουν πάλι στὸ σπίτι τους. Κατάλληλες περικοπὲς εἶναι: (Ματθ. ς' 28 - 34, ζ' 24 - 27).

πους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι τὰ θηρία αὐτὰ ἡμέρεψαν καὶ ἐξειλίχθησαν σὲ μιὰ ὀργανωμένη ἀνθρωπίνη κοινότητα. Ὁταν δὲ ὕστερα ἀπὸ μερικά χρόνια ἐπισκέφθη πάλι τὴν χώρα αὐτὴ ὁ Δαρθίνος κυριολεκτικῶς τὰ ἔχασε. Καὶ ἀναγκάσθηκε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι αὐτὸ ἀγγίζει τὰ ὅρια τοῦ θαύματος. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν εἶναι καὶ τόσο περίεργο. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἓνα θαῦμα, τὸ ὁποῖο κάνει συνεχῶς θαύματα.

Δὲν μοῦ λέτε, παιδιά, πῶς ἐξηγεῖτε αὐτὴν τὴν θαυμαστὴ ἀνακρινιστικὴ δύναμι ἐσεῖς; (...) Ἀκριθῶς, ὁ Κύριος δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνας μεγάλος, ἓνας καταπληκτικὸς διδάσκαλος. Εἶναι ὁ μοναδικὸς διδάσκαλος, διότι εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ἀκριθῶς τὸν θάλεπομε αὐτὸν τὸν «ταπεινὸ καὶ πρῶο τῇ καρδίᾳ» (Ματθ. ια', 29), νὰ ὁμιλῇ μὲ τέτοιο κύρος («Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν...» Ματθ. ε', 22) καὶ νὰ θεθαίωγῃ, ὅτι ὁ «οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν εἰς τὸν αἰῶνα» (Ματθ. κδ', 35). Τὰ ὅσα συνέθησαν στὰ 2.000 χρόνια, ποὺ πέρασαν, ὑπογράφουν μ' ἓνα τρόπο ἐπιθλητικὴν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων αὐτῶν. Τί διδάγμα λοιπὸν παιδιά, θὰ μπορούσαμε νὰ κρατήσωμε σήμερα; Θυμηθῆτε τὴν ἀπάντησιν τῶν ὑπηρετῶν τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἀρχιερέων:

ΔΙΔΑΓΜΑ καὶ ΠΗΤΟΝ: *«Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος»*
(Ἰωάν. ζ', 47).

IV. ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

1. Παιδιά ἔχετε νοιώσει τί μεγάλη τιμὴ εἶναι νὰ εἰμεθα μαθηταὶ τοῦ πιδ σοφοῦ, τοῦ πιδ ἀγίου, τοῦ μεγίστου Διδασκάλου; Δυνατὰ πνεύματα, ποὺ τὰ ἐθαύμαζαν οἱ σύγχρονοί τους ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπόμενες γενεὲς ὅπως ὁ Νεύτων, ὁ Παस्कάλ, ὁ Κοπέρνικος, ὁ Μ. Βασίλειος, καὶ τόσοι ἄλλοι, ἔσταν με ἀπέραντο σεβασμὸ ἐμπρὸς του καὶ ἐμαθήτευσαν ταπεινά κοντά του. Αὐτοῦ τοῦ ἀσυγκρίτου Διδασκάλου ἀξίω-

νόμεθα νὰ εἰμεθα καὶ ἐμεῖς μαθηταί. Πόση μεγάλη τιμὴ εἶναι αὐτό!

2. Φθάνει, ὅμως, ἀπλῶς νὰ λέγωμε, ὅτι ἀναγνωρίζομε γιὰ διδασκαλὸς μας τὸν Κύριον Ἰησοῦ; Τί ἄλλο πρέπει νὰ κάνωμε, γιὰ νὰ εἰμεθα γνήσιοι μαθηταὶ του; (...) Ὁρθότατα. Ὁ Κύριος τὸ ἐτόνισε πολὺ καλὰ αὐτό. «Ἐάν μεῖνῃτε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ». (Ἰωάν. η' 31). Μόνον ὅταν ἐφαρμόζωμεν τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, θὰ εἰμεθα πραγματικοὶ μαθηταὶ του.

V. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἄς τελειώσωμε καὶ μεῖς τὸ σημερινὸ μας μάθημα, ὅπως ἐτελείωσεν ὁ Κύριος μας τὴν περίφημον ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν του. Γιὰ νὰ τονίσῃ τὴν τεραστίαν σημασίαν, ποὺ ἔχει γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο ἡ τήρησις τῆς διδασκαλίας του, ἐχρησιμοποίησε τὴν ἐξῆς ὡραιότατη εἰκόνα. «Πᾶς ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ὠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν» καὶ κατέβη ἡ θροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν». Καὶ «πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμοον· καὶ κατέβη ἡ θροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη». (Ματθ. ζ', 24 — 27). (Ἡ Ὁ Κατηχητὴς δὲ προσπαθῆσῃ νὰ ἀπαγγεῖλῃ τὰ λόγια αὐτὰ μὲ ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα ἔντασι καὶ παραστατικότητα).

Προσοχὴ, λοιπὸν, παιδιά! Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ σπουδαιότερο, ποὺ μπορούμε νὰ μάθωμε. Καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τὸ μεγαλύτερο, ποὺ μπορούμε νὰ πράξωμε. Ἀπὸ αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς μας.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ι Σ .

Διὰ τὰ Κατηχ. θηλέων μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς ἐπίλο-
 γος τὸ παράδειγμα τῆς Μαρίας τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου (ιδὲ
 Λουκ. ι' 38 - 42. «Παρακαθήσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ
 ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ» καὶ Ἰω. ιβ' 3). Αἰσθάνεται τὴν τιμὴν,
 κάθεται παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου, ἀπορροφᾶται ἐντελῶς ἀ-
 κούοντας τὴν ὑπέροχην διδασκαλίαν Του. Τὰ λόγια τοῦ Κυρίου
 συγκινοῦν βαθειὰ τὴν καρδιά της. Ἀργότερα θέλοντας νὰ ἐκ-
 φράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Διδάσκαλον καὶ Σωτῆρα τῆς
 οἰκογενείας της ἔρχεται καὶ πλένει τὰ πόδια του μὲ μῦρον καὶ
 τὰ σφουγγίζει μὲ τὰ μαλλιά της.

